

Száz éve lopták el a Mona Lisát

Da Vinci híres portréjának mását őrző biztonságiak. Nem bízzák a véletlenre

Gyerekként volt a világ egyik leg-híresebb festményének elrablása: nem kellett hozzá más, csak egy fehér köpeny, amelyet az alkotókat másoló hobbifestők viselnek. Vincenzo Peruggia száz éve, 1911. augusztus 21-én sétált ki a Louvre-ból, hóna alatt a Mona Lisával, Leonardo da Vinci híres mosolyú női portréjával.

Nem volt nehéz dolga a fiatal tolvajnak: a rablás előestéjén elrejtőzött a Louvre számos faliszekrényei közül az egyikben. A hobbifestők rendszerint ilyen szekrényekben őrizték vásznaikat és palettáikat. Amikor következett nap a takarítók elhagyták a termet, amelyben a *Mona Lisát* őrizték, előbújt rejtékéből, a kincset érő zsákmányhoz ment, majd egyszerűen leakasztotta a falról. Mivel a kép, amely a híres mosolyú asszonyt ábrázolja, elég kicsi, mindössze 76,8-szor 53 centiméteres, egyszerűen a köpenye alá rejtette. Hétfő volt, a Louvre zárva tartott.

Az Origo cikke szerint Peruggia ismerte a párizsi múzeumot, 1910 októberétől 1911 januárjáig üvegesként dolgozott, segített a *Mona Lisa* védőrétegének kialakításában is. Mindent alaposan kitervelt, csak egy dolog siklott félre: nem volt jó a kulcs a lépcsőházhoz, amelyen keresztül a tolvaj el akarta hagyni a Louvre-t. Vincenzo Peruggia tervei összeomlani látszot-

tak, léptek zaját hallotta. A múzeum egyik bádógosa közeledett, az egyetlen ember, aki látta a tolvajt. A férfi udvariasan kinyitotta egy fogóval az ajtót Peruggiának, nem sejtve, miben segítkezik.

Van, ami még száz év múltán sem világos. A *Gioconda* viszonylag kicsi ugyan, de nem könnyű. Leonardo jegenyefára festette a portrét, amely masszív fakeretet kapott, és üveg védte a látogatóktól. Vagyis felettebb nehéz volt egyetlen embernek, pláne hogy Peruggia kistermetű és sovány volt.

A rendőrség minden nyomnak és híresztelésnek utánament, még Pablo Picassót is kihallgatták, Guillaume Apollinaire szürrealista költőnek pár napot még tömlőben is kellett töltenie. Picasso – akkoriban fiatal művész – ugyanis évekkel korábban megvásárolt egy kis ibériai szobrot, amelyet Apollinaire-nél hagyott, de kiderült, hogy az alkotást a Louvre-ból tulajdonították el.

A *Mona Lisa* nem bukkant fel, már a Louvre is feladta a reményt, a rejtélyes mosolyú nő helyét pedig egy szakállas férfi vette át: Baldassare Castiglione olasz nemes Raffaello által festett portréja.

Egy nap – 1913. november 29-én – aztán Alfredo Geri firenzei műkereskedő kapott egy levelet Peruggiától. A Leonardo néven aláírt levélben a tolvaj azt írta, vissza akarja adni Itáliának a képet. Cserébe félmillió lírát kér.

Geri értesítette a rendőrséget, Vincenzo Peruggiát elfogták. A bíróság előtt azt mondta, azért lopta el a festményt, mert az Olaszországé – mint a Louvre minden itáliai alkotása, amelyeket Napóleon hurcolt Franciaországba. Az, hogy az 1503 és 1506 között készült *Mona Lisa* már jó kétszáz évvel a korzikai előtt Franciaországba került – I. Ferenc király vette meg –, nem érdekelte a tolvajt. Igaz, ami igaz, a *Gioconda* rövid ideig Napóleon hálósobájában is lógott.

Mielőtt a világhírű festmény visszakérült helyére a Louvre-ban, kiállították Olaszországban. A dél-európai ország épp ezért várja 2013-ra is, hogy *Mona Lisa* „hazalátogasson”. Firenzében néhány hete jelentették be: aláírásgyűjtéssel akarnak nyomást gyakorolni Párizsra és a Louvre-ra, hogy adják kölcsön a titokzatos mosolyt. A múzeum azonban megtagadta a kérést, mondván: *Mona Lisának* nem tenne jót az utazás.

Ami pedig Vincenzo Peruggiát illeti, hét hónap szabadságvesztésre ítélték, szabadulásakor nagy tömeg fogadta üdvözléssel. A tolvaj 1947-ben halt meg Franciaországban. Hogy tettét egyedül követte-e el vagy társakkal, hogy tényleg megpróbálta-e eladni a *Giocondát* Londonban, ahogy azt sokan híresztelték, valószínűleg már örökre olyan titok marad, amelyet csak *Mona Lisa* tudhat.

LEZÁRTAK EGY KÍNAI REPÜLŐTERET

Ufó miatt a földön maradtak

Nem fogadott gépeket egy kínai repülőter, amíg a létesítmény fölött egy furcsa objektum lebegett. Kínában egyre gyakoribbak az ufóészlelések.

Elterelték a leszállni készülő gépeket a dél-kínai Csiangbej Nemzetközi Repülőtéréről szerdán, miután a légtérben azonosítatlan objektumot észleltek. A Shanghai Daily napilap szerint a fehér korong csaknem egy órán át volt látható az égen, majd felszívódott.

A lap által megkérdezett repülőtéri dolgozók ballonra vagy lebegő lampionra gyanakodnak. Az ilyen tárgyak és a Kínában népszerű papírsárkányok számos ufóészlelésért felelősek, ahogy a kínai hadsereg lendületes fejlesztésével együtt járó katonai tesztrepülések és rakétás gyakorlatok is. Kína területén az utóbbi években megsaporodtak a csészalj-megfigyelések, bár harma-

dik típusú találkozásokról nem érkeztek hírek. A szerdai eseménynek azonban valószínűleg meteorológiai oka van – írja a Livescience.com ismeretterjesztő portálra hivatkozva az Index.hu.

Az ufó nagyon hasonlít a tavaly Moszkva felett látott objektumhoz, amelyet meteorológusok egy ritka, de nem természetfeletti felhőképződési jelenséggel magyaráznak. Lyukas, az amerikai fánkhoz hasonló felhők akkor alakulnak ki, amikor a pehely- vagy fátvolfelhőket a szél vagy repülőterek fölött a gépek keltette légáramlás megzavarja. Ilyenkor a felhőt alkotó jégkristályok egy része elpárolog, majd újra megfagyva a felhő szélén jelenik meg. Az ilyen felhő a napfényben néha szilárd tárgynak látszik, amelyet alakja miatt a legtöbben repülő csészaljként azonosítanak.

TÁVOL HALAD EL, MÉGIS FÉLELMET OKOZ

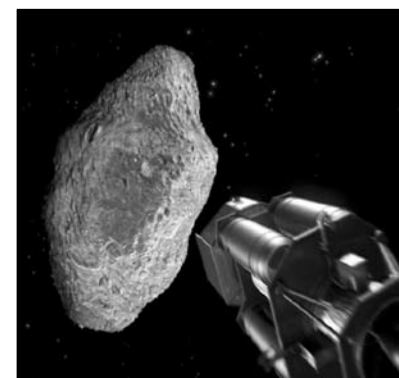
Üstökös közeledik

Egy apró, koszos hógolyó, amely alig látszik, és messze elkerüli a Földet – mégis rémhírek terjednek az Elenin-üstököséről az interneten. Az üstökös októberben lesz a legközelebb bolygónkhoz, de még nem tudni, mennyire lesz látható.

Az én kis személyautóm jobban befolyásolja a tengersizint változását, mint amekkora hatással az Elenin-üstökös a Földre van – mondta Donald Yeomans, a NASA földközeli égitestekkel foglalkozó kutatója. A furcsa nyilatkozat jól kifejezi, mennyire indokolatlan az Elenin-üstökössel kapcsolatos sok álhír – állapítja meg az origo.hu. Az égitestet már „meggyanúsították” azzal, hogy bolygónknak ütközik, sőt olyan hírek is szárnyra keltek, hogy idegen űrhajók hada követi. Arról a lehetőségről is jelentek meg írárok, hogy az üstökös megváltoztatja a tőle teljesen független 2005 YU55 jelű kisbolygó pályáját, és utóbbi találja el bolygónkat. De az is felmerült, hogy az egyébként nem létező Nibiru nevű objektummal lenne azonos az Elenin, vagy hogy el is takarja majd a Napot, és sötétséget borít bolygónkra. Pedig mindezeknek semmi közük a valósághoz.

A C/2010 X1 jelű objektumot az orosz Leonyid Elenin fedezte fel 2010. december 10-én, egy új-mexikói távcső távoli üzemeltetése közben. Az égitest ekkor még 650 millió kilométerre volt a Földtől, de a Naprendszer belső része felé haladva azóta közelebb jutott bolygónkhoz. A 3-5 kilométeres, piszkos hógolyóra emlékeztető üstökös mag körüli gázburokban a megfigyelések alapján sikerült többek között hidrogén-cianidot kimutatni, amelyet sok egyéb

kométánál is azonosítottak. A gázt 2011. júliusi megfigyelések alapján közel 0,5 kilométer/másodperc sebességgel bocsátja ki az objektum, más üstökösöknél megfigyelhető hasonló intenzitással. Az üstökös népszerűségén a szakemberek lepdőttek meg leginkább. A gyakorlatban egy átlagos, viszonylag halvány égitestről van szó, amely az eddigi adatok alapján semmiben nem különbözik társaitól. Október 16-án kerül majd a legközelebb bolygónkhoz, ám veszélytelen távolságban, 35 millió kilométerre (ez a Föld–Hold távolság százszoros) fog elhaladni. Egyelőre nem tudni, mennyire fog kifényesedni a Naphoz közeledő objektum, de feltehetőleg távcső nélkül nem lesz látható. Bár az Elenin veszélytelen, a földközeli kisbolygók elleni védelem fejlesztése fontos terület. A megfigyelések és modellszámítások mellett az Európai Űrgynökség (ESA) egy űrszondapárost tervez felbocsátani a következő években. A Don Quijote küldetés egy Hidalgo nevű egységből áll, amely a kijelölt kisbolygó körül fog keringeni, vizsgálva annak jellemzőit és felmérni reakcióját a tervezett beavatkozásra. A Hidalgo társa, a Sancho nevű egység ugyanis nagy sebességgel csapódik majd be az égitestbe, hogy kismértékben megváltoztassa a mozgását.

NAMÍBIA PARTJÁNÁL PIHENT A RONCS

500 éves aranykincset találtak

Majdnem két évvel a felfedezését követően sikerült a felszínre hozni azt a 16. századi portugál hajóroncsot, amely vagyont érő arany- és mütárgyarakományával együtt mintegy 500 évig pihent a namíbiai Oranjemund város partjainak közelében.

2008 áprilisában fedezte fel a roncsot a Namdeb állami gyémántbánya-társaság egyik munkása. A nemzetközi régészekből és környezetvédőkből álló csapat összesen 2266 arany- és ezüstérmét

hozott felszínre az Atlanti-óceán mélyén fekvő hullámsírból. A nemzetközi tengerjogi törvények szerint a roncs és a benne lévő kincsek azt az országot illetik, ahol megtalálták őket, így a nagyrészt portugál és spanyol aranyérmék most már a namíbiai fővárosban lévő nemzeti bank széfjében lapulnak – írja az MTI.

A kiemelési munkálatokat irányító Webber Ndoro elmondása szerint a felszínre hozott 21 kilogrammnyi arany az utóbbi időkben világszerte előkerült elveszett kincsek legértékesebbjei közé tartozik.

Az érmék mellett további értékes mütárgyakat, köztük fémrudakat, elefántagyarakat, ágyúkat és navigációs eszközöket is rejtett a Portugáliából Ázsia felé tartó hajó rakományában.

Ndoro szerint már megkezdtek a kimentett mütárgyak hosszú és nehézkes konzerválását. A helyi kormány illetékeseinek bejelentése szerint Oranjemund egyik öreg erőművét múzeummá fogják alakítani, hogy a nagyközönség is megcsodálhassa a több száz éves különleges mütárgyakat.